

Alturo, Núria; Òscar Bladas, Marta Payà i Lluís Payrató (ed.) (2004): *Corpus oral de registres. Materials de treball*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona. [Llibre i CD-ROM]
ISBN: 84-475-2812-X

CULT2

Aquest document conté el text CULT2, una “visita comentada” que forma part del Corpus Oral de Registres (COR). El COR és un component del Corpus de Català Contemporani de la Universitat de Barcelona (CCCUB), un arxiu de corpus de llengua catalana oral contemporània que ha estat confegit pel grup de recerca Grup d'Estudi de la Variació (GEV) amb la finalitat de contribuir a l'estudi de la variació dialectal, social i funcional en la llengua catalana. Aquest i altres materials del CCCUB són accessibles directament al Dipòsit Digital de la UB (<http://diposit.ub.edu>) o a través del web del CCCUB (<http://www.ub.edu/cccub>).

Aquesta obra esta subjecta a la llicència de:
Reconeixement–NoComercial–SenseObraDerivada

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

CULT2, Visita comentada

Visita guiada en una exposició de quadres del pintor xilè Roberto Sebastián Matta, el 23 de març de 1999. L'exposició, organitzada per la Fundació Caixa de Catalunya i el Museo Nacional de Arte Reina Sofía de Madrid, es fa a La Pedrera. Condueix la visita una llicenciada en història de l'art que treballa com a guia de la fundació des que va acabar els estudis. Es tracta d'una dona casada de 28 anys, de família catalanoparlant de classe mitjana, que ha viscut tota la vida al barri de Ciutat Vella de Barcelona i que té el català com a llengua dominant.

L'acte comença quan arriba la guia i els visitants s'apleguen al voltant seu. Llavors es posa en marxa un magnetòfon que informa durant vint segons sobre materials de consulta (llibres, catàlegs, vídeos...) que poden ser examinats pels assistents. Tot seguit la guia comença un monòleg en què exposa els aspectes rellevants de l'exposició. Després s'obre un torn de preguntes i, finalment, es tanca l'acte. En la transcripció només es recull l'explicació que fa la guia i el tancament de l'acte.

1 ((tots els visitants se situen al voltant de la guia, que abans de
començar l'exposició els recomana i els ensenya llibres, catàlegs i vídeos
sobre l'obra de Matta; soroll de fons))

2 GIA: xxx

3 e:_

4 poden tornar_

5 a veure_

6 {(??) si volen_}

7 l'exposició\

8 i a més a més_

9 també_

10 en aquest cas_

11 (.. 0.34) com es va fer una exposició_

12 {(??) lliure_}

13 de les col·leccions franceses_

14 (. 0.25) {(??) hi ha una sala amb} material de consulta\

15 m/

16 tenen els catàlegs_

17 (.. 0.41) tenen llibres sobre_

18 moviments_

19 xxxx

20 {(??)(P) el que sigui\}

21 eh/

22 (. 0.24) o veure_

23 uns vídeos_

24 que també els hi comentaré\

25 (.. 0.67) en tot cas_

26 (.. 0.32) l'exposició_

27 és una exposició que s'ha fet_

28 en col·laboració_

29 (.. 0.32) am(b) el Museo Nacional de Arte Reina Sofía de Madrid_

30 (.. 0.45) és la primera vegada_

31 (. 0.15) que:_

32 la Fundació Caixa Catalunya_

33 col·labora_

34 am(b) aquesta institució_

35 (.. 0.30) i això vol dir que_

36 quan s'acabi_

37 l'exposició_

38 viatjarà_

39 a Madrid\

40 (.. 0.44) {(AC) allà es podrà veure pràcticament el mateix_}

41 am(b) algunes obres més\

42 m/

43 (. 0.18) que per qüestions_

44 de format_

45 (. 0.27) aquí no hi cabien\

46 m/

47 algunes més\

48 (.. 0.60) què mostra_

49 aquesta exposició\

50 (.. 0.42) és la primera vegada_

51 (. 0.19) que_

52 a Barcelona_

53 (. 0.23) es fa una exposició sobre Matta_

54 (. 0.22) des de l'any_

55 mil nou-cents vuitanta-tres\
 56 (.. 0.53) on es va fer una exposició x--
 57 x Palau Meca\
 58 m/
 59 (.. 0.66) des d'aleshores_
 60 n:o s'ha vist obra d'aquest artista_
 61 (. 0.23) i_
 62 el que aquí es veu és_
 63 dibuixos_
 64 (.. 0.30) fets_
 65 a París_
 66 i a Nova York_
 67 (.. 0.52) pintures_
 68 (.. 0.51) e:_
 69 de tal manera que seguirem_
 70 (. 0.20) cronològicament_
 71 la seva evolució_
 72 (. 0.27) i_
 73 acabarem_
 74 amb la darrera obra\
 75 (. 0.23) una obra que està feta_
 76 utilitzant_
 77 com a suport_
 78 el CD-ROM\
 79 (. 0.17) m/
 80 (.. 0.35) hem de pensar que:_
 81 Matta_
 82 e:_
 83 no sé si el coneixen_
 84 o:_
 85 si han llegit una miqueta sobre ell_
 86 aquests dies_
 87 que va circular tanta informació_
 88 (.. 0.35) p(e)rò és un artista_
 89 que:_
 90 avui té_
 91 vuitanta-set anys_
 92 (.. 0.33) i que:_
 93 està treballant_
 94 am(b) una extraordinària_
 95 vitalitat_
 96 energia_
 97 i_
 98 i dinamisme\
 99 m/
 100 (.. 0.52) en tot cas_
 101 l'exposició es diu així_
 102 Matta_
 103 m/
 104 és com a ell li agrada presentar-se_
 105 ell es diu_
 106 (. 0.17) Roberto Sebastian Matta_
 107 Echaurren_
 108 (. 0.24) i quan va conèixer Salvador Dalí_
 109 Dalí li va dir que_
 110 (. 0.18) en cap cas_
 111 podia anar am(b) aquest nom per enlloc_

112 (. 0.18) que ell s'havia de dir_
 113 Matta\
 114 (.. 0.51) i_
 115 quan amb ell li preguntaven_
 116 sobre_
 117 Roberto Matta_
 118 ell deia que Roberto Matta és el seu pare_
 119 (. 0.23) ell és Matta\
 120 m/
 121 i aquí ha quedat_
 122 (. 0.17) el seu no:m_
 123 i:_
 124 el seu signe_
 125 com a anècdota\
 126 (.. 0.33) p(e)rò qui és_
 127 (. 0.23) Matta_
 128 (. 0.22) perquè_
 129 estem parlant_
 130 (. 0.15) d'un artista_
 131 mític_
 132 (. 0.24) en certa mesura\
 133 hem de pensar_
 134 que és_
 135 (. 0.18) pràcticament_
 136 {(F) l'únic_
 137 artista_
 138 viu_
 139 (.. 0.38) e::_
 140 (. 0.23) que ha viscut_
 141 (. 0.24) el moviment del surrealisme_
 142 (.. 0.30) que ha: estat_
 143 (. 0.12) un eix extraordinari_
 144 (. 0.22) pels joves artistes nord-americans_
 145 és a dir_
 146 una persona clau_
 147 (. 0.26) que va néixer_
 148 (. 0.27) perquè amb ell li agrada dir_
 149 (. 0.26) l'onze_
 150 de l'onze_
 151 de l'onze_
 152 a les onze del matí\
 153 (.. 0.40) m/
 154 això almenys_
 155 és el que ell diu\
 156 (. 0.12) una miqueta perquè vegin aquest caràcter_
 157 (. 0.27) e:_
 158 mític_
 159 (. 0.15) de la seva persona\
 160 ell diu_
 161 que va néixer en aquesta data_
 162 i va néixer_
 163 a Santiago de Xile\
 164 (. 0.24) m/
 165 (.. 0.52) la seva família_
 166 (. 0.20) és d'origen basc-francesa_
 167 (.. 0.34) una família benestant_
 168 (. 0.20) ell va rebre_

169 una_
 170 extraordinària educació als jesuïtes_
 171 (. 0.26) am(b) anglès i amb francès_
 172 (.. 0.44) i això serà molt important després_
 173 quan estigui a París_
 174 (. 0.23) o quan estigui a Nova York\
 175 (.. 0.73) i després_
 176 (.. 0.30) e::_
 177 (.. 0.34) per desig_
 178 dels seus pares_
 179 va estudiar arquitectura_
 180 (.. 0.34) a la Universitat Catòlica de Chicago\
 181 ai perdó_
 182 de Chicago\
 183 de Xile\
 184 m/
 185 (.. 0.44) a l'any trenta-tres_
 186 (.. 0.32) e:_
 187 Matta_
 188 està licenciat_
 189 i ell diu que_
 190 li manca una cosa_
 191 (. 0.19) i és que_
 192 a Xile_
 193 no pot créixer\
 194 (.. 0.30) am ell li agrada molt_
 195 utilitzar aquesta frase\
 196 i quan ell diu que_
 197 no pot créixer_
 198 (. 0.19) el que està dient és que_
 199 no es pot formar_
 200 (. 0.18) d'alguna manera Xile_
 201 l'oprimeix_
 202 (. 0.20) excessivament_
 203 i per tant_
 204 l'any trenta-tres_
 205 (. 0.22) tot just acabat de licenciar_
 206 amb vint-i-dos anys_
 207 (.. 0.34) puja a un vaixell_
 208 (.. 0.30) i se'n va de Xile_
 209 (.. 0.30) trenca am(b) el seu país_
 210 (. 0.16) trenca amb la seva família_
 211 (.. 0.30) e_
 212 va_
 213 (. 0.13) per diferents llocs d'Europa_
 214 (. 0.28) fins que arriba_
 215 (. 0.24) a París\
 216 (.. 0.61) i a París el trobarem_
 217 fins que esclata la Segona Guerra Mundial\
 218 (.. 0.38) després el trobarem a Nova York_
 219 (. 0.27) i a partir d'aquí_
 220 (. 0.22) establiré una mena de:_
 221 itinerari_
 222 (.. 0.32) per tot el món_
 223 per (a)nar-lo trobant\
 224 és a dir_
 225 (. 0.25) ha viscut a Roma_

226 (. 0.17) a Tarquínia_
 227 (. 0.22) a Sicília_
 228 (. 0.21) a Londres_
 229 a Cuba_
 230 (. 0.23) a Mèxic_
 231 (. 0.13) a Perú_
 232 (. 0.12) ha tornat a Xile_
 233 i actualment_
 234 viu a París\
 235 (. 0.19) m/
 236 (.. 0.47) de tal manera que és una persona_
 237 que diu que_
 238 (. 0.29) t'has de quedar_
 239 (.. 0.42) allà_
 240 on realment_
 241 et trobes a gust_
 242 en un moment determinat\
 243 (. 0.11) m/
 244 (.. 0.33) i una persona que això_
 245 (. 0.11) avui_
 246 (. 0.23) am(b) els vuitanta-set anys que té_
 247 (. 0.29) segueix pintant_
 248 (. 0.27) segueix investigant_
 249 i una de les darreres obres_
 250 és aquesta_
 251 que és de l'any noranta-cinc\
 252 (.. 0.33) m/
 253 (.. 0.40) l'exposició_
 254 (... 1.06) tot i que segueix_
 255 (. 0.22) un fil cronològic_
 256 això és evident\
 257 (. 0.14) {(AC) l'exposició_
 258 ja v(e)uran_
 259 que a partir d'ara_
 260 seguirà} un fil cronològic_
 261 (. 0.21) {(AC) és cert que comença am(b) una obra_
 262 que d'alguna manera vol_
 263 impactar\}
 264 és a dir_
 265 (. 0.19) què està fent_
 266 Matta_
 267 avui\
 268 (. 0.22) i és això el que està fent_
 269 una mica aquesta obra_
 270 és un {(F) resum_}
 271 (. 0.14) d'alguna manera_
 272 de tot el treball de Matta\
 273 (.. 0.30) aquí veiem_
 274 què és_
 275 Matta\
 276 (. 0.22) eh\
 277 (. 0.23) Matta sobretot_
 278 (. 0.15) són formats_
 279 extraordinàriament grans_
 280 és diu que ell_
 281 va introduir_
 282 (. 0.13) artistes com Polo_

283 com Motherwell_
 284 (. 0.16) en el format gran_
 285 (.. 0.30) Matta és color_
 286 (.. 0.52) eh\
 287 i més en els darrers anys de la seva vida_
 288 el que ell fa_
 289 sobretot és_
 290 (. 0.20) treballar_
 291 el color_
 292 (. 0.14) el coneix a la perfecció_
 293 {(AC) és aquesta idea d'ofici\
 294 (.. 0.32) d'algú que va descobrint_
 295 el color_
 296 treballant-lo_
 297 dia a dia\
 298 (. 0.12) {(??) no\
 299 (.. 0.37) Breton ja va dir que_
 300 (. 0.12) va revolucionar_
 301 l'ús simbòlic del color\
 302 (. 0.27) absolutament\
 303 (. 0.28) i després també_
 304 Matta_
 305 com a línia\
 306 (. 0.25) m/
 307 (. 0.25) en les seves obres_
 308 la línia és_
 309 molt important\
 310 (. 0.11) recordin_
 311 que és arquitecte\
 312 (.. 0.35) (a)leshores_
 313 la presència de la línia_
 314 (. 0.19) sempre serà una constant_
 315 (. 0.17) el que sí que passarà_
 316 (. 0.14) és que habitualment_
 317 la seva línia_
 318 és una línia oberta_
 319 (. 0.26) una línia_
 320 trencada_
 321 (. 0.24) una obra_
 322 amb {(F) moltíssim} ritme_
 323 (. 0.19) m/
 324 (. 0.27) amb ell no li agrada_
 325 (. 0.22) la perfecció_
 326 la simetria_
 327 (. 0.16) la puresa_
 328 (. 0.24) eh/
 329 ja ho comentarem\
 330 n:o és un tema per ell previst_
 331 (.. 0.55) que li interessi_
 332 (. 0.26) am ell sobretot li agrada aquesta línia\
 333 (. 0.23) la línia corba_
 334 (. 0.27) m/
 335 (.. 0.71) ell sempre diu que_
 336 (.. 0.31) e::_
 337 els arcs_
 338 està {(??) diguent-nos_
 339 són rodons_

340 els estels_
 341 són rodons_
 342 (. 0.23) i_
 343 a més a més_
 344 ell diu que_
 345 els rius_
 346 (. 0.22) fan meandres\ ((representa amb la mà la corba dels
 meandres))
 347 (.. 0.40) i_
 348 al darrere un meandre_
 349 (. 0.16) al darrere una corba_
 350 {(F) m:ai} sabem_
 351 (. 0.17) què hi haurà\
 352 (.. 0.37) podem imaginar-ho_
 353 (. 0.17) podem estar {(F) quasi} segurs_
 354 (. 0.24) p(e)rò mai_
 355 (.. 0.34) am:b_
 356 (.. 0.53) amb la certesa absoluta_
 357 ho podem esbrinar\
 358 (. 0.17) de tal manera aquest_
 359 component de misteri_
 360 també el fascina\
 361 (.. 0.35) i després ve un altre element_
 362 (. 0.24) i és que_
 363 n:o estem davant_
 364 (.. 0.30) d'una obra clàssica_
 365 en el sentit de que_
 366 (. 0.17) si estiguéssim davant_
 367 per exemple_
 368 d'una imatge d'una madonna_
 369 (.. 0.46) la nostra mirada es {(F) focalitzaria} en aquesta figura_
 370 (. 0.17) p(e)rò aquí el que hi ha sobretot_
 371 és una_
 372 pluralitat_
 373 (.. 0.30) de centres\
 374 de tal manera que_
 375 poder_
 376 (. 0.27) quan_
 377 s'han posat davant d'aquesta obra_
 378 algú n'ha tret_
 379 aquesta part_
 380 (.. 0.30) algun xx_
 381 aquesta figura_
 382 (. 0.22) o algú_
 383 la part central_
 384 (. 0.24) hi ha una pluralitat de centres\
 385 (. 0.15) d'alguna manera el que vol és que_
 386 (.. 0.32) amb ell li agrada molt utilitzar la paraula navegar_
 387 (.. 0.33) que naveguem_
 388 per la seva pintura\
 389 (. 0.20) que {(F) mirem_
 390 la pintura\
 391 Matta_
 392 (. 0.14) demana de l'espectador_
 393 (. 0.16) temps\
 394 (.. 0.30) temps en la seva mirada_
 395 (. 0.23) i temps per realment_

396 (. 0.19) descobrir_
 397 (. 0.28) tot el que aquesta obra ens pot anar oferint\
 398 (. 0.24) eh\
 399 (. 0.17) ell diu que hem perdut_
 400 la capacitat de sorprendre'ns\
 401 (.. 0.35) i que:_
 402 {(AC) sembla que tot ense sigui igual_
 403 que podem mirar igualment això_
 404 que igualment allò_
 405 absolutament tot_
 406 perquè tot és el mateix\}
 407 (INH)
 408 i ell diu que no\
 409 que ens {(F) manca} capacitat de sorpresa\
 410 (. 0.19) {(AC) i la seva obra d'alguna manera reivindica_
 411 (. 0.20) aquesta capacitat de sorpresa\
 412 {(??) mhm/}
 413 (.. 0.57) i Matta és una altra cosa\
 414 (. 0.19) són els títols\
 415 (.. 0.35) {(??) eh\}
 416 (. 0.26) el tema dels títols_
 417 pe(r) alguns artistes són importants_
 418 pels altres_
 419 són un element_
 420 purament anecdòtic_
 421 (. 0.27) {(AC) per Matta_
 422 són un element_
 423 {(F) molt} important_
 424 perquè per ell_
 425 ell diu que són_ (AC)}
 426 (.. 0.33) de vegades_
 427 {(F) claus_
 428 (.. 0.35) petites claus_
 429 que t'ajuden a entendre_
 430 (. 0.13) el sentit del quadre\
 431 (. 0.13) {(??) eh\}
 432 (. 0.24) ell diu que a vegades_
 433 també són_
 434 cops de puny\
 435 (.. 0.43) que ell dóna a l'espectador_
 436 (. 0.17) perquè intenti trobar una relació_
 437 entre els dos elements\
 438 (.. 0.37) arquitectura_
 439 (. 0.15) de la consciència\
 440 (. 0.24) m/
 441 (. 0.27) de vegades són títols_
 442 {(F) molt significatius_
 443 (. 0.16) d'altres no tant\
 444 (.. 0.31) és la idea de l'arquitectura_
 445 com a construcció_
 446 (. 0.20) ell és arquitecte_
 447 i la consciència_
 448 (. 0.18) en Matta estarem parlant constantment_
 449 (. 0.24) del món dels somnis_
 450 (. 0.23) del món del subconscient_
 451 (. 0.19) del món de la inconsciència\
 452 (. 0.22) eh\

453 (. 0.26) Octavio Paz_
 454 (. 0.24) és una de les persones_
 455 que {(F) més} ha escrit sobre Matta_
 456 (. 0.26) i va dir que:_
 457 (. 0.13) la pintura de Matta_
 458 (. 0.20) té un peu_
 459 en el somni_
 460 (. 0.17) i l'altre en l'arquitectura_
 461 (. 0.22) i en aquests dos mons_
 462 ens estarem movent_
 463 (. 0.23) al llarg de la visita\
 464 (. 0.12) {(??) m/}
 465 (.. 0.33) p(e)rò en tot cas_
 466 (. 0.13) l'exposició_
 467 comença_
 468 (. 0.22) l'any_
 469 mil nou-cents trenta-quatre_
 470 (. 0.17) a París\
 471 (.. 0.47) Roberto Matta_
 472 (. 0.26) ha deixat_
 473 (. 0.20) Xile_
 474 (. 0.27) arriba_
 475 a París_
 476 (. 0.14) amb vint-i-tres anys_
 477 (. 0.17) i què fa allà\
 478 (. 0.22) dibuixar\
 479 (.. 0.31) i els primers dibuixos_
 480 els tenim aquí\ ((assenyalant els dibuixos))
 481 (.... 7.47) ((el grup es dirigeix a una altra obra))
 482 GIA: aquests_ ((els visitants van fent comentaris))
 483 (... 2.91) aquests que tenen aquí_((assenyalant els dibuixos))
 484 (. 0.29) són_
 485 els primers dibuixos que va fer\
 486 s'han d'imaginar_
 487 (. 0.17) am un jove_
 488 (.. 0.31) que ara és arquitecte_
 489 ell diu que de formació és arquitecte_
 490 perquè ell_
 491 reconeix_
 492 que no sabia absolutament re_
 493 (.. 0.53) un jove que arriba a París_
 494 (. 0.29) e:_
 495 que n:o té pràcticament diners_
 496 (.. 0.40) i que_
 497 no coneix ningú_
 498 això sí\
 499 parla en francès_
 500 molt bé_
 501 (. 0.25) i que_
 502 el que es dedicarà a fer sobretot_
 503 és visitar museus_
 504 (. 0.16) al principi\
 505 visitar museus_
 506 i copiar\
 507 (.. 0.31) dibuixar molt\
 508 (. 0.23) hem de pensar que_
 509 (. 0.22) Matta_

510 no comença a pintar_
 511 fins l'any trenta-vuit\
 512 (.. 0.45) és a dir_
 513 ell el que fa_
 514 (. 0.13) és dibuixar_
 515 (. 0.17) p(e)rò no farà el salt_
 516 a la pintura a l'oli_
 517 (. 0.19) fins l'any trenta-vuit\
 518 (. 0.10) aleshores el primer que fa són dibu:ixos_
 519 i aquests són dibuixos_
 520 que ell fa_
 521 treballant_
 522 (. 0.25) per un dels arquitectes_
 523 {(F) m:és} importants del segle vint\
 524 treballant per Le Corbusier\
 525 (.. 0.34) {(??) m/}
 526 (.. 0.53) Matta_
 527 va tenir_
 528 la sort_
 529 (. 0.13) de ser contractat_
 530 en el taller de Le Corbusier\
 531 (. 0.24) durant tres anys_
 532 i va començar a fer_
 533 aquests dibuixos\
 534 (.. 0.33) dibuixos d'arquitecte\
 535 (.. 0.33) m/
 536 (.. 0.87) si es fixen per l'estructura_
 537 (.. 0.63) per la composició de les línies_
 538 (. 0.12) pel desig de crear un espai_
 539 (. 0.19) eh\
 540 hi ha una--
 541 un component_
 542 que és propi d'un dibuix d'arquitecte\
 543 (. 0.27) p(e)rò Matta va introduir un factor_
 544 va introduir un element_
 545 {(??) no\}
 546 fixin-se en aquesta figura_ ((els visitants van fent comentaris))
 547 (... 1.55) de formes molt orgàniques_
 548 (. 0.22) de formes {(F) molt} sinuoses_
 549 (.. 0.42) fixin-se am aquestes formes_
 550 (.. 0.96) {(??) m/}
 551 (.. 0.83) com si volguessis cartografiar l'espai_
 552 (. 0.27) dibuixar l'espai_
 553 (.. 0.31) i sobretot_
 554 (. 0.18) en la línia corba\
 555 (... 1.14) Matta_
 556 (. 0.18) de mica en mica_
 557 (. 0.25) comença_
 558 a trencar la línia\
 559 (. 0.27) la línia recta_
 560 comença a desaparèixer dels seus dibuixos_
 561 i comença a aparèixer_
 562 (. 0.16) {(F) cada vegada} amb més força_
 563 la línia corba_
 564 per què_
 565 (.. 0.59) perquè_
 566 tot i treballar amb Le Corbusier_

567 (... 0.33) que és l'exemple d'arquitectura racional_
 568 (. 0.22) de línies_
 569 {(DC) pures_
 570 n:etes_
 571 perfectes_}
 572 (. 0.19) tot i treballar amb Le Corbusier_
 573 (. 0.27) ell comença a creure_
 574 (... 0.37) que_
 575 el concepte d'arquitectura de Le Corbusier_
 576 no és vàlid\
 577 (. 0.26) perquè ell està_
 578 convençut_
 579 (. 0.11) de que_
 580 la casualitat_
 581 (... 0.65) l'atzar_
 582 (... 0.48) el misteri_
 583 (... 0.31) tot això_
 584 és el que realment configura la vida de la gent\
 585 (. 0.26) i no_
 586 la {(DC) perfecció_
 587 (. 0.29) l'equilibri\}
 588 (... 0.42) això per ell n:o configurarà_
 589 {(AC) la vida de la gent_
 590 de tal manera que ell creu que_}
 591 (. 0.11) el veritable arquitecte_
 592 (. 0.21) no és aquell que fa un edifici_
 593 perfecte_
 594 (. 0.22) i la gent_
 595 s'ha d'adaptar_
 596 (. 0.23) sinó {(F) (a)quell} que és capaç_
 597 (. 0.13) d'adaptar l'edifici_
 598 (. 0.24) a la vida emocional_
 599 (. 0.19) a la vida social_
 600 (. 0.16) a la vida sentimental_
 601 del qui hi ha de viure\
 602 (. 0.10) eh\
 603 (... 0.45) e::_
 604 Matta_
 605 (. 0.19) acabarà publicant_
 606 un breu article_
 607 (. 0.19) a l'any trenta-vuit_
 608 (. 0.11) a la revista_
 609 Minotaure_
 610 (. 0.24) on_
 611 (. 0.14) es carrega_
 612 l'arquitectura de Le Corbusier\
 613 (... 0.46) en aquest moment ell ja està_
 614 {(F) molt} més a prop_
 615 de què_
 616 del surrealisme\
 617 (... 0.30) eh/
 618 (. 0.29) de gent com Breton\
 619 per exemple\
 620 (. 0.26) m/
 621 (... 0.68) p(e)rò_
 622 (... 0.33) amb ell_
 623 treballar amb Le Corbusier_

624 li és perfecte_
 625 {(AC) perquè a més a més_
 626 (. 0.18) treballar amb Le Corbusier_
 627 el permetia_
 628 (. 0.26) fer viatges de formació\
 629 (.. 0.30) el permetia visitar_
 630 tallers d'altres arquitectes\
 631 (. 0.17) i gràcies a això_
 632 (. 0.27) va poder fer un viatge_
 633 {(F) a Londres_
 634 (. 0.20) i treballar_
 635 amb Gropius\ ((els visitants van fent comentaris))
 636 (.. 0.65) seguirà fent dibuixos_
 637 (. 0.19) per exemple aquest\ ((assenyala el dibuix))
 638 (.... 3.27)
 639 GIA: quan ell x-- ((els visitants van fent comentaris))
 640 a:riba a Londres_
 641 (. 0.26) ell treballa_
 642 amb Gropius_
 643 treballa_
 644 per Gropius_
 645 (INH)
 646 està aprenent moltíssim_
 647 (. 0.12) p(e)rò an ell_
 648 què el fascina de Londres_
 649 el fascina {(F) sobretot} un escultor\
 650 (. 0.24) Henry Moore\
 651 {(??) mhm/}
 652 (. 0.26) si es fixen_
 653 en alguns dels dibuixos_
 654 (.. 0.54) mirin aquestes formes_
 655 (... 1.17) aquestes_
 656 (... 1.20) comencen a aparèixer formes_
 657 (. 0.26) que ens poden recordar_
 658 a l'escultura de Henry Moore\
 659 (. 0.20) per ell serà un dels {(F) grans} escultors\
 660 (. 0.16) serà una figura emblemàtica\
 661 i comença a desenvolupar_
 662 un concepte\
 663 (. 0.27) un concepte_
 664 {(F) molt} important_
 665 en l'obra_
 666 de Le Corbusier_
 667 ah perdó\
 668 en l'obra de Matta\
 669 (. 0.19) que es diu_
 670 morfologia\
 671 (. 0.29) què vol dir_
 672 (. 0.29) fixin-se en aquesta forma_ ((l'assenyala))
 673 (.. 0.78) és una forma geomètrica_
 674 (. 0.15) Matta dóna_
 675 {(F) molta} importància a la geometria_
 676 (. 0.26) i aleshores_
 677 per ell_
 678 la morfologia_
 679 què és\
 680 (. 0.19) és agafar una forma geomètrica_

681 i començar-la a girar_
 682 (.. 0.33) a girar\
 683 imaginin-se un cub a la seva mà_
 684 (. 0.15) i vagin girant-lo_
 685 girant-lo_
 686 (. 0.27) què li passarà a aquest cub_
 687 (. 0.12) (a)nirà assolint moviment_
 688 (.. 0.30) i les arestes_
 689 (. 0.27) es van_
 690 suavitzant_
 691 (. 0.29) les línies_
 692 es van fent_
 693 més arrodonides_
 694 (. 0.24) i la forma_
 695 va esdevenint_
 696 sobretot una forma molt més orgànica\
 697 (. 0.22) molt més viva\
 698 és a dir_
 699 (. 0.29) per Matta_
 700 (. 0.18) {(DC) la morfologia_
 701 (.. 0.32) és una_
 702 geometria_
 703 (. 0.20) que assoleix vida pròpia\
 704 (. 0.27) m/
 705 (. 0.26) que és orgànica\
 706 (. 0.15) que et remet a una forma viva\
 707 (. 0.17) que pot anar creixent_
 708 constantment\
 709 que no és una forma tancada\
 710 (. 0.15) m/
 711 (.. 0.33) p(e)rò l'origen_
 712 està_
 713 en la geometria\
 714 (. 0.17) {(??) m/}
 715 aquest concepte serà_
 716 cabdal_
 717 en la pintura de Matta\
 718 (. 0.20) {(??) que el que} ell_
 719 pintarà_
 720 serà això\
 721 (. 0.18) morfologies_
 722 psicològiques\
 723 de les que parlarem més tard\
 724 (.. 0.34) m/
 725 (.. 0.60) d'altres dibuixos que està fent en aquest moment_
 726 (. 0.20) els tenen allà_ ((els assenyala))
 727 {(AC) perquè vegin aquest concepte\
 728 (... 2.18) aquestes línies\ ((el grup s'hi apropa))
 729 (.... 6.24)
 730 GIA: fixin-se en el que els hi he dit\
 731 (. 0.19) aquestes formes com molt_
 732 {(DC) sinuoses_
 733 (. 0.17) molt orgàniques\
 734 aquestes formes que ens recorden_
 735 a flors\
 736 (.. 0.66) x
 737 (. 0.11) {(F) molt} exuberants\

738 molt obertes\
 739 (. 0.11) de vegades poden recordar lligaments_
 740 (. 0.22) tendons_
 741 capil·lars_
 742 (. 0.23) és a dir_
 743 tot allò que es remet a formes vives\
 744 p(e)rò de vegades senzillament_
 745 flors\
 746 (.. 0.47) {(P) eh\
 747 (. 0.26) moltes flors_
 748 e_
 749 {(AC) moltes vegades_
 750 la presència de la flor_
 751 és un record de Xile\
 752 (. 0.24) m/
 753 del seu Xile natal\
 754 del país d'origen\
 755 (. 0.27) un país que ell_
 756 sempre que en parla_
 757 (. 0.12) en parla com un país de {(F) grans} contrastos_
 758 (. 0.18) eh\
 759 de una exuberància floral_
 760 (. 0.19) molt gran\
 761 {(AC) p(e)rò alhora fixem-nos am aquestes formes_
 762 que ja ens remetien} al surrealisme_
 763 (. 0.20) aquests ulls_
 764 m/
 765 (. 0.20) aquestes mans_
 766 (.. 0.47) per què_
 767 (. 0.20) perquè_
 768 tot i estar a Londres_
 769 (. 0.24) Matta_
 770 (. 0.19) rep_
 771 e:_
 772 d'alguna manera_
 773 la trucada_
 774 o l'encàrrec_
 775 (. 0.13) de Josep Lluís Sert\
 776 (.. 0.48) per anar_
 777 a París\
 778 (.. 0.32) a l'any_
 779 mil nou-cents trenta-set_
 780 (. 0.17) Matta_
 781 (. 0.23) deixa Londres_
 782 i torna_
 783 a París_
 784 per treballar amb Josep Lluís Sert\
 785 per què_
 786 (. 0.27) perquè l'any trenta-set_
 787 té lloc_
 788 l'Exposició_
 789 Internacional_
 790 de París\
 791 (.. 0.48) i_
 792 en el marc_
 793 de l'Exposició Internacional de París_
 794 (. 0.22) Josep Lluís Sert_

795 va construir_
 796 el Pavelló de la República\
 797 (. 0.19) i va_
 798 contractar_
 799 (. 0.23) a Matta_
 800 (. 0.17) com a noi dels encàrrecs\
 801 (.. 0.92) és a dir_
 802 (. 0.25) Matta_
 803 sabia anglès_
 804 (.. 0.34) sabia francès_
 805 (. 0.22) havia treballat amb Le Corbusier_
 806 (. 0.16) havia treballat amb Gropius_
 807 (. 0.18) i la seva tasca_
 808 era perfecta per la feina\
 809 (. 0.13) la seva tasca és que_
 810 (. 0.25) el dia_
 811 en què el Pavelló de la República s'obria_
 812 (. 0.24) totes les obres_
 813 (. 0.20) havien d'estar penjades\
 814 (. 0.20) i per tant_
 815 Matta_
 816 (. 0.13) va començar a dibuixar_
 817 (. 0.24) mirin aquest dibuix_
 818 per exemple_ ((GIA guia el grup a una altra obra))
 819 (.. 0.80) aquest d'aquí_ ((assenyala el dibuix))
 820 (... 2.03) fixin-se en aquesta crucifixió_
 821 (.. 0.62) {(AC) si es miren aquesta crucifixió_
 822 hi ha un} {(F) referent_
 823 (. 0.29) visual_
 824 (.. 0.33) que els pot recordar a una obra de Picasso\
 825 o els pot recordar_
 826 a Picasso\
 827 (. 0.23) aviam_
 828 e_
 829 Picasso_
 830 (. 0.29) per Matta_
 831 és un artista fetitxe\
 832 (. 0.24) és un artista importantíssim\
 833 (. 0.23) per la seva força_
 834 per la seva trajectòria_
 835 (. 0.22) serà un referent\
 836 (. 0.20) hi han_
 837 (. 0.12) podríem dir_
 838 tres artistes claus per Matta\
 839 (. 0.18) un és Picasso_
 840 (.. 0.63) l'altre és Marcel Duchamp\
 841 (.. 0.37) {(??)(P) eh\
 842 (. 0.18) és un artista {(F) clau} per ell\
 843 (.. 0.30) e_
 844 a més_
 845 va ser un dels grans amics_
 846 de tota la seva vida\
 847 i l'altre és Breton\
 848 (.. 0.31) {(P) m/
 849 (.. 0.33) en aquest cas_
 850 hi ha un referent clau_
 851 que és Picasso\

852 (. 0.27) pensin que_
 853 (. 0.13) l:a tasca de Matta_
 854 era que {(F) tots} els artistes_
 855 (. 0.17) pengessin la seva obra_
 856 quan el pavelló s'obria\
 857 (. 0.23) això què vol dir_
 858 (. 0.17) que va treballar al costat de Dalí_
 859 (.. 0.70) que va treballar al costat de Miró_
 860 (.. 0.49) que va treballar al costat_
 861 de Picasso_
 862 (. 0.15) és més_
 863 (. 0.15) constantment_
 864 havia d'anar a visitar Picasso_
 865 per què_
 866 (. 0.19) perquè Picasso estava pintant el Guernica\
 867 (.. 0.42) i Picasso estava fent_
 868 (. 0.19) {(F) quantitat} de dibuixos preparatoris del Guernica\
 869 (. 0.13) i Matta els estava veient tots\
 870 (. 0.27) i evidentment_
 871 això el va influir {(F) moltíssim_
 872 (. 0.24) i va fer entre d'altres_
 873 aquesta Crucifixió\
 874 (. 0.15) a més a més_
 875 Picasso_
 876 té una crucifixió a l'any trenta-dos_
 877 (.. 0.34) m/
 878 (. 0.20) una crucifixió petitona_
 879 (. 0.23) i també hi ha_
 880 un referent en aquesta obra\
 881 (. 0.15) també va veure_
 882 per exemple_
 883 la Font de Mercuri\
 884 (.. 0.38) que ara està_
 885 a: la fundació de Miró\
 886 (.. 0.31) i és va quedar_
 887 {(F) fascinat_
 888 per (a)questa Font de Mercuri_
 889 perquè el mercuri_
 890 (. 0.19) intervé en {(F) tots} els processos alquímics_
 891 (.. 0.55) i ell_
 892 e_
 893 {(AC) diguem_
 894 que es sent fascinat_
 895 per (a)quest component} màgic\
 896 (. 0.22) m/
 897 (. 0.14) (a)quest component_
 898 de l'alquímia\
 899 (.. 0.95) {(AC) i va començar a fer aquest dibuix\
 900 un dibuix que_
 901 e:_
 902 hi han alguns elements_
 903 curiosos\
 904 (.. 0.75) per una part_
 905 {(AC) fixin-se que és una crucifixió_
 906 feta sobre una porta\
 907 (. 0.29) m/
 908 (. 0.16) la qual cosa ja no és_

909 massa normal\
 910 (. 0.27) recordem aquesta idea_
 911 (. 0.12) que dèiem_
 912 dels meandres_
 913 de la corba_
 914 de la porta_
 915 (. 0.20) al darrere una porta_
 916 {(F) mai} sabem què hi pot haver\
 917 (. 0.16) per tant_
 918 hi ha un component de misteri_
 919 que amb ell_
 920 ja directament l'atreurà\
 921 (. 0.26) {(AC) ahora que recordem_
 922 que ell_
 923 {(F) comença} a conèixer els artistes surrealistes_
 924 estant a París\ (AC)}
 925 (. 0.25) eh\
 926 (.. 0.35) també fixin-se en aquesta via del tren_((ressegueix el
 recorregut de la via del tren amb el dit))
 927 (.. 0.53) m/
 928 (.. 0.99) e::_
 929 (. 0.16) va haver una exposició_
 930 aquí_
 931 de Paul Delvaux_
 932 aque(s)t estiu_
 933 (.. 0.31) on_
 934 tota la darrera part_
 935 eren_
 936 estacions de tren\
 937 (. 0.18) m/
 938 (. 0.16) i estava ple de vies_
 939 la via del tren_
 940 (. 0.20) habitualment_
 941 funciona_
 942 com a metàfora de la vida_
 943 eh\
 944 (. 0.12) la vida és un viatge\
 945 (. 0.26) aleshores_
 946 és aquesta idea_
 947 (. 0.15) de la via del tren_
 948 (. 0.13) com a metàfora de la vida_
 949 que a més a més_
 950 aquí_
 951 el que ha fet ell_
 952 (. 0.18) és un contrast_
 953 (. 0.23) si es fixen_
 954 entre_
 955 (. 0.15) aquestes vies lligades_
 956 (.. 0.30) és una {(F) forma} dura_
 957 (. 0.12) am(b) aquesta forma_
 958 (. 0.20) no diguem tova_
 959 (. 0.13) p(e)rò sí que delicada_
 960 de la papallona\
 961 (. 0.18) m/
 962 (.. 0.33) també hi ha aquest element_
 963 de formes toves i formes dures_
 964 (. 0.29) si recordem els rellotges_

965 per exemple_
 966 de Dalí_
 967 molt propis també de l'època\
 968 (. 0.16) m/
 969 (.. 0.47) la papallona_
 970 (. 0.12) la trobem aquí_
 971 (. 0.11) p(e)rò també aquí\
 972 (.. 0.30) aquesta Maria Magdalena_
 973 (.. 0.41) porta un ram_
 974 no de flors_
 975 sinó de papallones_
 976 (.. 0.70) per Matta_
 977 la papallona_
 978 (.. 0.32) té::_
 979 m_
 980 {(??) diverso-} diferents sentits_
 981 (.. 0.34) per una part_
 982 per ell_
 983 la papallona_
 984 (. 0.11) és símbol de l'ànima_
 985 (. 0.15) m/
 986 (.. 0.41) per diferents cultures_
 987 la papallona_
 988 simbolitza l'ànima_
 989 (. 0.24) i ell diu que_
 990 precisament_
 991 l'ànima_
 992 és una de les paraules_
 993 m:és boniques_
 994 que existeixen_
 995 en_
 996 en el vocabulari\
 997 (. 0.22) perquè_
 998 l'ànima_
 999 és allò que {(F) t'anima_
 1000 (. 0.15) a viure\
 1001 (. 0.26) per tant_
 1002 és una paraula_
 1003 cabdal_
 1004 per ell\
 1005 (. 0.23) i a més a més_
 1006 la papallona_
 1007 (. 0.23) és el_
 1008 {(F) símbol} del color\
 1009 (. 0.18) és a dir_
 1010 (. 0.25) quan la papallona mou les ales_
 1011 (. 0.23) cau pols_
 1012 (. 0.27) i aquesta pols és pigment_
 1013 (. 0.19) és el color_
 1014 en estat pur_
 1015 (. 0.19) m/
 1016 en estat físic\
 1017 el pots tocar quasi bé_
 1018 (. 0.27) per tant_
 1019 és una {(F) metàfora_
 1020 del color_
 1021 (. 0.13) i el color en Matta_

1022 (. 0.10) és_
 1023 i serà sempre_
 1024 importantíssim_
 1025 (. 0.20) m/
 1026 (.. 0.36) n'hi ha d'altres elements_
 1027 una ca:rt a_
 1028 (.. 0.49) una carta enviada a una crucifixió_
 1029 és bastant absurd\
 1030 (. 0.16) p(e)rò també_
 1031 forma part del joc dels surrealistes_
 1032 m/
 1033 (. 0.19) aquests ulls_
 1034 (.. 0.70) m/
 1035 que són els--
 1036 {(??) clau_
 1037 molt piscassians_
 1038 també molt dalinians_
 1039 (.. 0.30) tot un seguit de_
 1040 e:_
 1041 referents_
 1042 (.. 0.33) p(e)rò_
 1043 hem de pensar_
 1044 de quins artistes està ell envoltat_
 1045 (. 0.14) i amb quins artistes treballava\
 1046 (. 0.13) de moment ell_
 1047 no ha fet el salt a la pintura\
 1048 (. 0.17) de moment_
 1049 no l'ha fet\
 1050 (. 0.23) p(e)rò ell està fet uns dibuixos com aquests\
 1051 (.. 0.95) ell anom- --
 1052 {(AC) ell aquests dibuixos els feia_
 1053 com una cosa mo:lt_
 1054 molt àgil_
 1055 com un exercici_
 1056 senzillament\
 1057 (. 0.17) ell les anomenava això_
 1058 {(??) gargots\
 1059 (.. 0.61) senzillament\
 1060 (.. 0.30) són traces_
 1061 (.. 0.32) e::_
 1062 {(AC) que sobretot és aquest caràcter espontani_
 1063 això_
 1064 diguem_
 1065 pot semblar x molt habitual_
 1066 quan parlem per telèfon_
 1067 de vegades també els fem} aquests dibuixos\
 1068 (.. 0.42) p(e)rò_
 1069 en aquest moment era sobretot_
 1070 (. 0.22) intentar fer l'exercici_
 1071 (. 0.19) de deixar que la mà_
 1072 (.. 0.60) sigui ella_
 1073 la que ens porti\
 1074 (. 0.24) no intentar que la teva raó_
 1075 (. 0.14) el teu ordre_
 1076 la teva ment_
 1077 (. 0.27) sigui la que doni ordres a la mà_
 1078 (. 0.16) sinó que és deixar que la mà_

1079 (. 0.22) sigui absolutament espontània\
 1080 (. 0.13) deixar que sigui l'atzar_
 1081 (.. 0.35) el que vagi creant les línies\
 1082 (. 0.16) m/
 1083 (.. 0.34) i van sortint_
 1084 (.. 0.34) formes_
 1085 que ens (a)nirem trobant_
 1086 constantment\
 1087 (. 0.15) pocs colors\
 1088 (.. 0.31) vermell_
 1089 blau_
 1090 verd\
 1091 (. 0.17) són els colors de Matta\
 1092 (. 0.13) aquests són alguns dels colors_
 1093 més importants_
 1094 en el seu treball\
 1095 (. 0.27) formes_
 1096 (. 0.14) {(F) molt} sinuoses_
 1097 (. 0.25) que ens poden recordar Miró_
 1098 (.. 0.31) m/
 1099 (.. 0.59) p(e)rò que hi ha un referent molt clau_
 1100 (. 0.10) o molt important_
 1101 (. 0.16) a un escultor que es diu Alberto Sánchez\
 1102 (.. 0.47) un escultor {(??) que ell era forner_
 1103 (.. 0.52) fins que va decidir_
 1104 fer el pas a l'escultura_
 1105 i el Pavelló de la República estava presidit_
 1106 (. 0.18) per una escultura_
 1107 (.. 0.47) de:_
 1108 d'aquest artista_
 1109 (. 0.12) que era aquesta forma\
 1110 (. 0.29) una forma {(F) molt} sinuosa\
 1111 eh/
 1112 (. 0.19) i aquestes formes_
 1113 com de cartografiar_
 1114 dibuixar l'espai_
 1115 (. 0.16) aquests dibuixos_
 1116 el van portar_
 1117 a conèixer Breton\
 1118 (. 0.24) com\
 1119 (.. 0.37) am(b) una història\
 1120 (.. 0.31) una història que és una miqueta llarga_
 1121 (. 0.23) p(e)rò que:_
 1122 e- ell l'explicava com si fos un conte\
 1123 perquè és un conte eh\
 1124 (.. 0.38) per explicar_
 1125 {(F) com} va conèixer Breton_
 1126 (. 0.22) ens hem de_
 1127 remetre_
 1128 al Nadal de l'any_
 1129 mil nou-cents trenta-cinc\
 1130 (.. 0.38) Matta_
 1131 acaba d'arribar a París_
 1132 (. 0.27) i quan ja porta dos anys a París_
 1133 (. 0.22) decideix anar a visitar_
 1134 a uns tiets vells que té a Espanya\
 1135 (. 0.17) que té a Madrid\

1136 (.. 0.53) e::_
 1137 els seus tiets eren_
 1138 (. 0.24) Bebé Vicuña_
 1139 (. 0.17) i Carlos Morla Lynch\
 1140 (.. 0.34) eren agregats culturals_
 1141 de Xile_
 1142 a Madrid\
 1143 era gent_
 1144 {(F) molt} culta_
 1145 (.. 0.31) gent que_
 1146 estem parlant de_
 1147 {(F) just} el moment abans_
 1148 (. 0.11) de que esclati la Guerra Civil Espanyola_
 1149 (.. 0.30) i_
 1150 a casa seva_
 1151 (. 0.15) es trobaven gent com_
 1152 Pablo Neruda_
 1153 (.. 0.33) Maruja Mayo_
 1154 (. 0.27) Rafael Alberti_
 1155 (.. 0.33) o_
 1156 (. 0.10) e::_
 1157 (. 0.24) e- el:_
 1158 (. 0.26) el personatge emblemàtic de {(??) la història_
 1159 Federico García Lorca\
 1160 (.. 0.66) e_
 1161 Matta_
 1162 (. 0.16) escrivia als seus tiets_
 1163 cartes\
 1164 (.. 0.37) i eren cartes_
 1165 que Matta escrivia_
 1166 en paper verd\
 1167 (.. 0.38) fixin-se que el fulletó és de color verd\
 1168 (. 0.22) és un color_
 1169 e::_
 1170 (. 0.15) bastant important en Matta\
 1171 (. 0.25) {(AC) els escrivia cartes amb paper verd_
 1172 perquè ell diu_
 1173 que és el color_
 1174 (. 0.11) més barat_
 1175 era el paper_
 1176 més barat_
 1177 que es podia comprar a París en aquell moment\
 1178 (.. 0.59) quan Lorca_
 1179 (. 0.22) va veure_
 1180 (. 0.20) les cartes amb paper verd_
 1181 (. 0.14) va dir que volia conèixer_
 1182 (. 0.26) {(L2) al chico que escribía en verde\
 1183 (.. 0.35) li va fascinar_
 1184 (. 0.12) que algú pogués escriure cartes en paper verd\
 1185 (.. 0.37) quan Matta va anar a passar_
 1186 (. 0.20) el Nadal_
 1187 a Madrid_
 1188 a l'any mil nou-cents trenta-cinc_
 1189 (. 0.24) va conèixer Lorca\
 1190 (.. 0.33) i diu que_
 1191 quan Lorca el va conèixer_
 1192 (. 0.13) va començar a pegar bots_

1193 el va abraçar_
 1194 li va començar a donar petons_
 1195 va començar a ballar_
 1196 (. 0.13) i Matta es va quedar_
 1197 assustadíssim\
 1198 (. 0.22) no entenia res_
 1199 ell diu que_
 1200 (. 0.10) jo creia_
 1201 que tot el món era com el meu pare\
 1202 (.. 0.49) tothom era com el meu pare_
 1203 com Le Corbusier\
 1204 (. 0.27) gent ordenada_
 1205 (. 0.20) metòdica_
 1206 (. 0.12) racional_
 1207 (. 0.19) perfecta_
 1208 (.. 0.30) diu_
 1209 amb Lorca_
 1210 (. 0.11) vaig descobrir_
 1211 que es podia ser d'una altra manera\
 1212 (.. 0.63) en Lorca vaig descobrir_
 1213 (. 0.11) l'artista\
 1214 (.. 0.52) alguna cosa més que el poeta_
 1215 l'artista\
 1216 (. 0.17) en aquell moment diu_
 1217 (. 0.16) vaig deixar de ser_
 1218 (. 0.15) racionalista_
 1219 (. 0.14) per ser alguna cosa que encara no sabia què seria\
 1220 (. 0.20) p(e)rò en aquell moment_
 1221 ell deixa de ser racionalista_
 1222 (. 0.16) i li ensenya_
 1223 (. 0.20) a Lorca_
 1224 aquests dibuixos\
 1225 (.. 0.83) quan Lorca veu aquests dibuixos_
 1226 (. 0.15) diu que són el_
 1227 {(F) més} surrealista que ha vist mai\
 1228 (. 0.15) i que ha de conèixer Dalí\
 1229 (... 1.00) per tant_
 1230 li regala_
 1231 (. 0.18) un llibre\
 1232 (. 0.19) Llanto por Ignacio_
 1233 Sánchez Mejía_
 1234 (. 0.27) am(b) unes notes_
 1235 per presentar-lo a Dalí\
 1236 (.. 0.46) e:_
 1237 Matta dóna les gràcies_
 1238 (. 0.10) es queda el llibre_
 1239 (. 0.23) no té la més remota idea_
 1240 de qui és Dalí_
 1241 (. 0.23) i torna a París\
 1242 (.. 0.37) i no diu res del llibre\
 1243 (. 0.26) p(e)rò_
 1244 (. 0.17) dos anys més tard_
 1245 (.. 0.32) en el marc_
 1246 de l'Exposició Internacional de París_
 1247 (.. 0.35) en el marc del Pavelló de la República_
 1248 (. 0.19) coneix Dalí\
 1249 (. 0.22) i ara sí_

1250 (. 0.27) ara s'atreveix_
 1251 a (a)nar a veure Dalí_
 1252 (.. 0.35) i li dóna el llibre_
 1253 (. 0.15) a més a més Dalí_
 1254 està {(F) molt} sensibilitzat_
 1255 (. 0.11) per la mort de Lorca_
 1256 (.. 0.30) i_
 1257 (. 0.20) Dalí_
 1258 veu aquests dibuixos_
 1259 (. 0.25) i el presenta_
 1260 a Breton\
 1261 (.. 0.55) i Breton_
 1262 en aquests moments_
 1263 (. 0.10) és quan_
 1264 l'acull_
 1265 (. 0.12) en el que seria aquesta_
 1266 segona etapa del surrealisme_
 1267 (. 0.16) i és quan finalment_
 1268 (. 0.14) Matta_
 1269 decideix_
 1270 fer el salt_
 1271 a què_
 1272 (. 0.19) a la pintura\
 1273 (. 0.28) fins aquell moment_
 1274 (.. 0.30) {(F) tots} aquests anys_
 1275 del trenta-tres al trenta-vuit_
 1276 (. 0.19) Matta_
 1277 el que ha estat fent és_
 1278 (. 0.17) treballar_
 1279 (. 0.26) aprenent_
 1280 (. 0.22) i beguent_
 1281 (. 0.14) de tots els artistes que l'envolten\
 1282 (. 0.20) l'any trenta-vuit_
 1283 (. 0.24) fa el salt a la pintura_
 1284 (. 0.12) i quan comença a pintar_
 1285 (. 0.18) pinta obres com aquelles\
 1286 (.. 0.73) aquests quadres\
 1287 (... 1.96) aquests d'aquí\
 1288 (.... 10.63)
 1289 GIA: e:_ ((el grup es dirigeix a uns altres quadres))
 1290 el que sí que veiem_
 1291 (. 0.11) e_
 1292 sobretot és que_
 1293 quan Breton_
 1294 ah perdó\
 1295 quan Matta_
 1296 comença a pintar_
 1297 (. 0.20) ell s'apropa_
 1298 (. 0.11) directament_
 1299 a la pintura_
 1300 ja des de l'abstracció\
 1301 (. 0.26) aquesta seria una de les_
 1302 {(F) seves} característiques_
 1303 (. 0.15) i {(F) sobretot}_
 1304 (. 0.16) que ell_
 1305 treballarà_
 1306 (. 0.23) bàsicament_

1307 (. 0.11) am(b) el color_
 1308 (. 0.27) i amb totes_
 1309 les sensacions_
 1310 (. 0.23) que es poden transmetre_
 1311 (. 0.12) mitjançant el color\
 1312 (.. 0.31) aquesta obra està pintada_
 1313 a Nova York\
 1314 (.. 0.30) a l'any coranta\
 1315 (. 0.26) m/
 1316 (. 0.26) estem a l'any_
 1317 mil nou-cents coranta_
 1318 (.. 0.30) ha esclatat_
 1319 (. 0.13) la Segona Guerra Mundial_
 1320 (. 0.16) i Matta_
 1321 es vol quedar a París\
 1322 (.. 0.32) ell creu_
 1323 que serà una coseta que durarà un parell de mesos_
 1324 (. 0.27) p(e)rò_
 1325 Marcel Duchamp_
 1326 (. 0.20) li diu que_
 1327 marxi de París_
 1328 (. 0.22) i que se'n vagi a Nova York\
 1329 (.. 0.30) una guerra_
 1330 és absurda_
 1331 (. 0.22) i que_
 1332 a més a més_
 1333 {(AC) no serà una cosa que duri poc_
 1334 sinó que serà molt llarga\}
 1335 (. 0.20) Matta li fa cas_
 1336 (. 0.23) i és_
 1337 dels primers_
 1338 artistes_
 1339 (. 0.21) que arribarà_
 1340 a Nova York\
 1341 (.. 0.35) i això (é)s importantíssim_
 1342 per què_
 1343 (. 0.19) perquè quan ell arriba a Nova York_
 1344 (. 0.20) el primer que va fer_
 1345 (. 0.23) va ser posar-se_
 1346 (. 0.17) al servei_
 1347 de qui_
 1348 (. 0.24) de Jackson Pollock_
 1349 (. 0.22) de Motherwell_
 1350 (. 0.18) de Willem de Kooning_
 1351 (. 0.22) de Baziotes_
 1352 o de Gorki\
 1353 (. 0.20) és a dir_
 1354 (. 0.26) és l'artista_
 1355 {(F) pont_
 1356 (. 0.28) entre_
 1357 (. 0.13) París_
 1358 (.. 0.40) i_
 1359 Nova York\
 1360 (. 0.20) ell serà_
 1361 d'alguna manera_
 1362 (. 0.12) el mestre_
 1363 (. 0.15) de {(F) molts} dels artistes_

1364 que acabaran configurant_
 1365 (. 0.23) el primer gran moviment no- nord-americà_
 1366 que serà_
 1367 l'expressionisme abstracte\
 1368 (.. 0.32) han de pensar que ell era_
 1369 pràcticament_
 1370 (. 0.24) {(F) l'únic_
 1371 (. 0.23) artista_
 1372 exiliat_
 1373 que podia parlar anglès\
 1374 (.. 0.47) per tant_
 1375 que {(F) podia} parlar_
 1376 (. 0.18) amb Pollock_
 1377 que podia parlar_
 1378 (. 0.12) amb Gorki_
 1379 i am(b) els altres\
 1380 (. 0.20) eh\
 1381 i els va fascinar_
 1382 (. 0.11) la pintura que ell estava fent\
 1383 (.. 0.37) és a dir_
 1384 eren artistes que_
 1385 (. 0.27) e- els seus referents era una pintura_
 1386 bastant tradicional_
 1387 (. 0.28) que havien vist_
 1388 (. 0.26) e:_
 1389 el Guernica de Picasso_
 1390 (. 0.17) p(e)rò que no (ha)vien parlat_
 1391 directament_
 1392 am(b) els artistes que havien viscut a París\
 1393 (. 0.20) i aquesta obra_
 1394 (. 0.22) va fascinar_
 1395 a tots aquests joves_
 1396 (. 0.20) què els hi va ensenyar Ma:tta\
 1397 (. 0.17) Matta_
 1398 {(F) sobretot_
 1399 (. 0.25) els hi va ensenyar el concepte d'espai\
 1400 (. 0.12) és a dir_
 1401 (. 0.20) per Matta_
 1402 (. 0.23) {(DC) pintar_
 1403 (. 0.24) exclusivament_
 1404 (. 0.23) és la relació_
 1405 (. 0.27) que jo_
 1406 (. 0.16) com a artista_
 1407 (. 0.12) estableixo_
 1408 (. 0.22) am(b) aquest espai\}
 1409 (.. 0.37) és_
 1410 senzillament això\
 1411 (.. 0.33) aquí dintre_
 1412 tot_
 1413 absolutament tot_
 1414 està permès\
 1415 (.. 0.39) això avui ens pot semblar com_
 1416 molt assimilat\
 1417 com molt normal\
 1418 p(e)rò per (a)quells joves_
 1419 que no tenien pràcticament cap referent_
 1420 (.. 0.32) e--

1421 (. 0.17) va ser_
 1422 un extraordinari suport_
 1423 (.. 0.33) sobretot els va ensenyar_
 1424 que la tela és això\
 1425 (. 0.19) és espai\
 1426 (. 0.14) i és espai de llibertat_
 1427 (. 0.26) i és espai de concentració\
 1428 (.. 0.38) m/
 1429 (.. 0.32) i sobretot_
 1430 (. 0.13) començar a pintar_
 1431 com_
 1432 (.. 0.31) tacant la tela_
 1433 (.. 0.91) {(AC) i en aquest cas_
 1434 hi trobem molts conceptes_
 1435 que són un referent_
 1436 si volen_
 1437 a un Leonardo de Vinci\
 1438 (. 0.24) és a dir_
 1439 (. 0.15) tacar la tela_
 1440 (.. 0.32) i que sigui la taca_
 1441 (. 0.19) la que_
 1442 d'alguna manera_
 1443 (. 0.15) vagi configurant_
 1444 tota l'obra\
 1445 (. 0.20) evidentment_
 1446 que hi ha un control_
 1447 per part de l'artista\
 1448 (. 0.20) i ell_
 1449 sap molt bé_
 1450 (. 0.12) quan vol acabar_
 1451 (. 0.15) i cap a on vol anar\
 1452 (. 0.29) p(e)rò hi ha un element importantíssim_
 1453 que és l'atzar\
 1454 (.. 0.30) que és l'espontaneïtat_
 1455 (. 0.28) que és que {(F) l'obra_
 1456 (. 0.23) es vagi fent per ella mateixa\
 1457 (.. 0.37) els hi va ensenyar_
 1458 (. 0.12) sobretot_
 1459 (. 0.23) que no s'havien d'obstinar_
 1460 (. 0.26) en que_
 1461 {(DC)(F) aquesta taca_
 1462 (. 0.28) havia de ser_
 1463 (. 0.12) un arbre_
 1464 una casa_
 1465 o un cotxe\
 1466 (. 0.11) això ja existeix a la vida real\
 1467 (.. 0.47) per (ai)xò ja tinc la fotografia\
 1468 (. 0.18) per Matta_
 1469 la pintura_
 1470 (. 0.19) és_
 1471 una altra cosa\
 1472 (. 0.15) p(e)rò en cap cas_
 1473 és la representació mimètica de la realitat\
 1474 (. 0.28) ni molt menys\
 1475 (. 0.24) m/
 1476 (. 0.28) havia de ser_
 1477 una altra cosa\

1478 (.. 0.35) sobretot_
 1479 (. 0.20) va fer un tipo de pintura_
 1480 (. 0.12) {(F) molt} plana\
 1481 (.. 0.47) per Matta_
 1482 la pintura ben feta_
 1483 és la pintura que és_
 1484 nítida\
 1485 (.. 0.86) ell acabarà barallat_
 1486 (. 0.18) am(b) artistes com Pollock_
 1487 per exemple_
 1488 (. 0.23) perquè ell no acceptarà mai_
 1489 la pintura matèrica\
 1490 (.. 0.50) mai_
 1491 o quasi mai\
 1492 per què ja ho v(e)urem_
 1493 (. 0.19) eh/
 1494 (.. 0.47) sobretot és una pintura_
 1495 {(F) molt} plana_
 1496 (. 0.22) i una pintura_
 1497 si es fixen_
 1498 sembla que tot estigui distant_
 1499 (.. 0.58) hi ha una sensació d'aigua_
 1500 (. 0.27) ell sempre va dir_
 1501 que li agradaria representar el món_
 1502 (. 0.22) a través de l'aigua\
 1503 (. 0.16) m/
 1504 (. 0.29) i quan li preguntaven_
 1505 aquests dies que estava aquí_
 1506 que ell_
 1507 m_
 1508 (. 0.11) què feia_
 1509 (. 0.24) cap a on anava_
 1510 (. 0.15) o què era_
 1511 ell deia_
 1512 que ell senzillament_
 1513 lo que feia era_
 1514 (. 0.12) {(L2) occurir_
 1515 (.. 0.38) yo ocurro_
 1516 (.. 0.34) aquesta sensació de passar_
 1517 (. 0.20) de discórrer per la vida_
 1518 (. 0.15) m/
 1519 d'esdevenir_
 1520 (. 0.28) i sobretot aquesta sensació d'anar lliscant_
 1521 (. 0.15) de formes {(F) molt} toves_
 1522 (. 0.19) tot i que l'obra es digui {(L2) Rocks_
 1523 (.. 0.38) són roques_
 1524 (.. 0.38) i am(b) aquest contrast_
 1525 entre unes formes toves_
 1526 (. 0.23) o unes formes dures_
 1527 (.. 0.30) i {(F) m:olt} de color_
 1528 (. 0.23) ell sempre diu_
 1529 que quan va arribar a Estats Units_
 1530 (.. 0.34) què va fer_
 1531 (. 0.21) començar a treballar en format gran_
 1532 (.. 0.69) les dimensions_
 1533 d'alguna manera_
 1534 el van_

1535 (.. 0.32) e_
 1536 sobrecollir_
 1537 e- eren massa per ell_
 1538 (. 0.26) i va descobrir una altra llum_
 1539 (.. 0.44) la seva obra s'enriqueix_
 1540 {(F) moltíssim} amb la llum\
 1541 (. 0.12) eh/
 1542 (.. 0.43) sempre apareix què_
 1543 (. 0.13) aquesta mena d'objectes matemàtics_
 1544 (.. 0.31) eh\
 1545 (. 0.19) aquests dibuixos linials_
 1546 (. 0.26) sempre ens sobten_
 1547 sempre els podem anar descobrint\
 1548 (.. 0.30) eh\
 1549 (.. 0.60) aquesta pintura_
 1550 (. 0.21) aquesta mena_
 1551 si volen_
 1552 de paisatges_
 1553 (.. 0.33) membranosos_
 1554 (.. 0.44) per dir-ho d'alguna manera_
 1555 (. 0.13) aquesta pintura_
 1556 ell_
 1557 la va iniciar_
 1558 on_
 1559 (. 0.20) a París_
 1560 (.. 0.38) {(??) totes aquelles d'allà_
 1561 (.. 0.30) neixen_
 1562 i {(??) aquelles_
 1563 (. 0.19) generen_
 1564 aquest arbre\
 1565 (. 0.28) m/
 1566 (. 0.20) ens aturarem només amb una_
 1567 {(??) a la central_} ((el grup es dirigeix cap a una altra obra))
 1568 (... 2.49) aquesta d'aquí\
 1569 (.... 3.88)
 1570 GIA: ens aturarem només en aquesta_
 1571 (.. 0.76) perquè {(F) totes} aquestes obres_
 1572 (. 0.25) e:_
 1573 genèricament_
 1574 (. 0.18) es coneixen com això_
 1575 Morfologia_
 1576 Psicològica_
 1577 (. 0.29) o_
 1578 (. 0.18) {(DC)(L2) Inscape\
 1579 (.. 0.78) quan Matta parla_
 1580 de_
 1581 {(L2) Inscape_
 1582 (.. 0.90) que seria el títol de l'obra_
 1583 ell està parlant de_
 1584 {(DC)(L2) landscape\
 1585 (.. 0.38) {(L2) landscape_
 1586 és una paraula anglesa_
 1587 que vol dir això_
 1588 paisatge\
 1589 (. 0.19) un paisatge que reconeixem_
 1590 (. 0.29) o els arbres_
 1591 o un riu_

1592 o el que sigui\
 1593 (.. 0.33) p(e)rò quan ell_
 1594 (. 0.16) transforma aquesta paraula_
 1595 (. 0.15) i li diu_
 1596 {(L2) inscape_
 1597 (. 0.25) sobretot el que està dient_
 1598 és que som_
 1599 (. 0.15) paisatge_
 1600 (.. 0.68) p(e)rò quin tip de paisatge\
 1601 (. 0.29) paisatges que_
 1602 {(F) un} només pot descobrir_
 1603 com_
 1604 (. 0.25) si tanques_
 1605 (.. 0.34) els ulls_
 1606 a la realitat_
 1607 (. 0.13) {(F) més} immediata_
 1608 (. 0.24) per intentar mirar què_
 1609 (. 0.18) {(F) una altra} realitat\
 1610 (.. 0.36) per intentar descobrir_
 1611 (. 0.20) {(F) una altra} realitat\
 1612 (.. 0.31) que {(F) tots} sabem que existeix_
 1613 (.. 0.53) perquè si tanques els ulls_
 1614 (. 0.20) pots veure infinitat de realitats\
 1615 (.. 0.35) m/
 1616 (.. 0.45) {(AC) perquè és una realitat_
 1617 que d'alguna manera_
 1618 no la pots anomenar\}
 1619 (. 0.23) de tal manera que_
 1620 {(F) per Matta_
 1621 (. 0.24) la pintura_
 1622 (.. 0.32) és_
 1623 per damunt de tot_
 1624 (.. 0.32) la manera_
 1625 (. 0.24) i la possibilitat_
 1626 (. 0.16) de fer visible_
 1627 aquest món\
 1628 (.. 0.43) aquest món que_
 1629 coneixem_
 1630 (. 0.21) p(e)rò que no podem anomenar\
 1631 (. 0.19) que no el veiem_
 1632 (. 0.17) d'una manera directa_
 1633 com podem veure aquesta columna\
 1634 (.. 0.31) m/
 1635 (.. 0.63) {(F) per ell_
 1636 això és la pintura\
 1637 la pintura {(F) permet} fer possible_
 1638 (. 0.14) aquesta il·lusió\
 1639 (. 0.16) aquest diseg\
 1640 aquest somni\
 1641 (.. 0.37) m/
 1642 (.. 0.38) és sobretot això_
 1643 aïllar-se_
 1644 de la ment\
 1645 del subconscient\
 1646 (. 0.23) aquesta va ser_
 1647 per Breton_
 1648 (. 0.23) la gran aportació de Matta al surrealisme\

1649 (.. 0.40) Breton el va anomenar això_
 1650 (. 0.26) surrealisme pur\
 1651 (.. 0.35) m/
 1652 (.. 0.38) surrealisme abstracte\
 1653 (. 0.16) automatisme_
 1654 (. 0.15) pur\
 1655 (.. 0.34) deixar que la taca_
 1656 (. 0.27) vagi configurant l'obra\
 1657 (. 0.17) controlant molt_
 1658 (.. 0.55) {(??) o ell deia} acabar_
 1659 (.. 0.42) i_
 1660 col·locar determinades pinzellades_
 1661 (. 0.16) Ma- --
 1662 (.. 0.48) va fer_
 1663 (. 0.15) com Dalí\
 1664 (. 0.13) per posar un exemple_
 1665 que tots tenim_
 1666 (. 0.23) una mena d'hiperrealisme absolut_
 1667 una mena d'això_
 1668 (. 0.15) de fotografia de somni_
 1669 (.. 0.33) que hem pintat a mà\
 1670 (. 0.24) eh\
 1671 (.. 0.31) mai va voler fer_
 1672 (.. 0.35) per posar un altre exemple_
 1673 molt concret_
 1674 (. 0.15) actualment com Magritte\
 1675 (. 0.29) m/
 1676 (. 0.26) dos objectes_
 1677 (. 0.13) que reconeixem_
 1678 p(e)rò que en les seves relacions_
 1679 {(??) ens} són estranyes\
 1680 és_
 1681 (. 0.11) una altra manera_
 1682 (. 0.10) d'apropar-se a aquest surrealisme\
 1683 aquest món dels somnis\
 1684 aquest món de l'inconscient\
 1685 (. 0.22) mitjançant l'abstracció\
 1686 (. 0.24) aquest obra_
 1687 (. 0.13) a Nova York_
 1688 donarà lloc a la {(??)(L2) folly\
 1689 (. 0.23) i aquest tipus d'obra_
 1690 (. 0.12) són les que fascinaran_
 1691 (. 0.15) evidentment_
 1692 aquests joves nord-americans\
 1693 (. 0.11) l'any coranta-dos_
 1694 (. 0.17) Estats Units_
 1695 entra en guerra\
 1696 (. 0.21) i l'obra de Matta canvia\
 1697 (. 0.19) és a dir_
 1698 (. 0.27) {(F) n:o} és_
 1699 que la guerra_
 1700 (.. 0.60) fos curta_
 1701 que_
 1702 és_
 1703 {(F) mo:lt} llarga_
 1704 (. 0.10) i a més a més_
 1705 (.. 0.30) s'ha agreujat_

1706 amb l'entrada dels Estats Units\
1707 (. 0.17) {(AC) per tant_
1708 la seva obra_
1709 d'alguna manera_}
1710 (. 0.17) es fa una miqueta més agressiva_
1711 (. 0.22) i comença a aparèixer_
1712 amb molta força_
1713 (. 0.20) la línia\
1714 (.. 0.77) una obra emblemàtica d'aquest moment_
1715 (. 0.19) la tenim aquí\
1716 (.. 0.49) m/